

Interpellationssvar - Målsättningar för Region Sörmland klimatarbete, ställd till Monica Johansson (S), regionstyrelsens ordförande

Petter Söderblom (M) har ställt frågor till Monica Johansson (S), regionstyrelsens ordförande, angående målsättningarna för Region Sörmlands klimatarbete. Interpellanten för fram Moderaternas ståndpunkt att Region Sörmlands hållbarhetsprogram behöver tydliga och konkreta mål och delmål och investeringsmedel kopplade till programmet. Interpellanten argumenterar vidare att det nuvarande programmet näst intill helt saknar konkreta målsättningar och därför inte bidrar till utveckling, och blir mer eller mindre omöjligt att följa upp ur ett resultatperspektiv. Slutligen redogör interpellanten för tre steg/nivåer som används för att tala om klimatpåverkan:

Scope 1 som härrör från utsläpp direkt hänvisbara från den verksamhet man bedriver. Scope 2 och 3 är indirekta utsläpp där scope 2 avser förbrukning av el och energi och scope 3 avser klimatpåverkan från inköp av varor och tjänster.

Mot bakgrund av detta ställer interpellanten följande frågor:

1. Vilken målsättning har du och den styrande majoriteten med Region Sörmlands klimatarbete?
2. Är du beredd att låta regionfullmäktige eller regionsstyrelsen fastställa konkreta, mätbara och tidssatta mål för regionens klimatarbete?
3. Hur stort är Region Sörmlands, som organisation, klimatavtryck idag (väl själv definition)?
4. Vad är din egen bedömning att Regionen bör kunna uppnå i frågan om minskad klimatpåverkan i form av minskad el och energiförbrukning och minskade klimatpåverkande utsläpp (indirekt och direkt) till och med 31 december 2021?
5. Vilka åtgärder anser du vara viktigast för Region Sörmland, som organisation, att göra för att minska regionens negativa klimatpåverkan?
6. När anser du att Region Sörmland, som organisation, bör kunna vara klimatneutralt inom såväl scope 1,2 och 3 (enligt ovan definition) (svara gärna uppdelat och/eller sammantaget)?

Svaren på frågorna är:

1. Region Sörmlands övergripande målsättningar för klimatarbetet återfinns i hållbarhetsprogrammet som antogs 2018.
2. Enligt beslut fattat i landstingsstyrelsen, § 93/18, fick landstingsdirektören i uppdrag att
 - tydliggöra fördelning av uppdrag och ansvar för genomförande av programmets mål, samt
 - förtydliga indikatorer samt hur målen i hållbarhetsprogrammet ska mätas.

I protokollsutdrag från landstingsfullmäktige, § 65/18, framgår att genomförandet av hållbarhetsprogrammet ska ske inom ramen för ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Vidare föreslås att programmet mäts och följs upp via befintliga och nya indikatorer, vilka fastställs inom ramen för ordinarie budget- och planeringsprocess.

Under framtagandet av hållbarhetsprogrammet kommunicerades förslag till indikatorer med berörda ansvariga verksamheter. Dessa indikatorer fastställdes i Regionstyrelsens verksamhetsplan med budget, 2019-2021 (landstingsstyrelsens beslut § 227/18). Uppdraget är därmed fullgjort och det finns inga planer på att utöver detta fastställa mål för klimatarbetet.

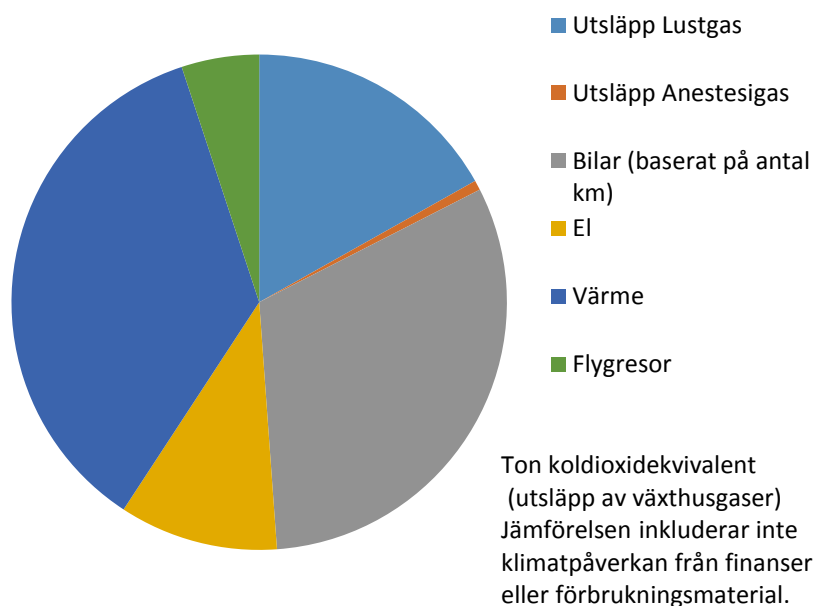
Övergripande mål	Övergripande indikator (RS –nivå)	Mätetal 2023 om inget annat anges
Arbete och förhållningssätt för en god hälsa och miljö	Andel utfasade kemikalier på utfasningslistan	-10 % (jmf 2018)
	Antal antibiotikarecept/1000 invånare i öppenvård	250
	Användning av cefalosporiner och kinoloner	Kontinuerlig minskning
Hållbar konsumtion och produktion	Andel leverantörer som följts upp avseende hållbarhetskrav	10 %
	Inköp av utvalda engångsmaterial samt förbrukningsvaror	- 20 % (jmf 2018)

	Koldioxidintensiteten i landstingets kapitalförvaltning	Successiv minskning år till år
Fossiloberoende verksamhet	Andel förnyelsebara drivmedel	100 %
	Andel förnyelsebar energi (inkl egen-producerad el)	100 %
Hållbar livsmedelskedja	Andel ekologiska livsmedel av total livsmedelskostnad	45 %
	Andel svensk-producerade livsmedel av total livsmedelskostnad	≥ 65 %

Regionstyrelsen kommer att följa miljö-, klimat- och hållbarhetsarbetet, och återkommande på styrelsesammanträdena fördjupa sig i dessa frågor. Det närmast kommande sammanträdet med detta tema är inplanerat till den 4 juni 2019.

- De uppgifter som redovisas i detta svar baseras enbart på statistik från tidigare Landstinget Sörmland då det inte har gjorts några sammanställningar som omfattar hela Region Sörmland.

Fördelning klimatpåverkan DLL 2017 tCO₂e

Tabellen ovan visar proportionerna mellan utsläppskällor inom landstinget år 2017. Här framgår att transporter och värme står för huvuddelen av landstingets klimatpåverkan. Diagrammet inkluderar dock inte klimatpåverkan från finanser och förbrukningsmaterial.

De senaste åren har landstingets kapitalförvaltning bedrivit ett systematiskt arbete med att sänka det fossila avtrycket. Under 2018 minskade utsläppet mätt i koldioxidintensitet (ton CO₂ per miljon intäkt) med hela 43 %. Den stora minskningen beror främst på valet att under året byta ut en stor global fond till en motsvarande fossilfri global fond. Bytet medförde inte bara ett markant lägre CO₂ avtryck utan genererade också en betydligt bättre avkastning till samma risk. Trots det framgångsrika arbetet står kapitalförvaltningen fortfarande för ca 3/4 av det totala kända klimatavtrycket.

Kunskapen om klimatpåverkan från inköp såsom förbrukningsmaterial, läkemedel, byggmaterial osv ökar stadigt, men är fortfarande till stora delar okänd. Det finns ingen sammanställning som visar hur stort klimatavtryck som de samlade inköpen ger upphov till.

4. Det har inte gjorts några beräkningar som sträcker sig fram till just den 31 december 2021. Däremot finns det en prognos för effekten av energieffektiviseringsåtgärder som kommer att genomföras gällande el och värme under programperioden för Hållbarhetsprogrammet, d.v.s. 2019-2023. Under framtagandet av Hållbarhetsprogrammet identifierad FM-enheten fem områden som prioriteras i arbetet med energieffektivisering: driftåtgärder, investeringsprojekt, ny- och ombyggnationer, verksamhetsenergi i befintligt bestånd samt kylanvändning i befintligt bestånd. Avyttrande av byggnader bedömdes också ha betydelse för den totala energiförbrukningen. Genom en samlad bedömning av hur olika åtgärder och aktiviteter kommer att påverka förbrukningen gjordes prognosen att energieffektivisering under programperioden kommer att uppgå till 5 %.

Enligt de indikatorer och mätetal som fastställdes i regionstyrelsens verksamhetsplan med budget, 2019-2021, LS § 227/18, ska andelen förnyelsebara drivmedel samt andelen förnybar energi uppgå till 100 % vid programperiodens slut. Vidare ska koldioxidintensiteten i Region Sörmlands kapitalförvaltning minska successivt från år till år. Även utfasningen av utvalda engångsmaterial samt förbrukningsvaror kommer att leda till minskat klimatavtryck.

5. Följande åtgärder är viktigast för Region Sörmland, som organisation, att göra för att minska regionens negativa klimatpåverkan:
- Fortsatt minskad klimatpåverkan från regionens finanser
 - Omställning till 100 % biobränsle/el i regionens fordon
 - Ökad användning av kollektiv- och cykeltrafik samt digitala mötestekniker, t.ex. via funktion för transportsamordning/planering
 - Ökad kunskap om klimatpåverkan från inköp av varor och tjänster för att möjliggöra utbyte till bättre alternativ och cirkulär ekonomi
 - Fortsatt god kompetens hos regionens medarbetare om den egna verksamhetens klimatpåverkan, vilket ofta är starten för både stora och små åtgärder.
6. Klimatneutralitet skulle innebära att Region Sörmland inte ger upphov till några utsläpp av växthusgaser som påverkar klimatet. Utsläpp som sker ska kunna tas upp av det ekologiska kretsloppet eller med tekniska lösningar och därmed inte bidra till växthuseffekten. Ett generellt problem är att det är mycket svårt att beräkna hur stora utsläpp en stor och komplex verksamhet orsakar. När information om klimatpåverkan finns kan avvägningar mellan olika behov ändå resultera i val av material, läkemedel, utrustning, eller dylikt med högre klimatpåverkan.

Region Sörmland arbetar med att reducera klimatpåverkan inom åtskilliga områden såsom livsmedel, transporter, byggnationer, drift, förbrukningsmaterial, finanser, osv. Det finns däremot inget samlat underlag som visar när, eller hur, hela organisationen skulle kunna bli helt klimatneutral. Staten har angett år 2045 som den tidpunkt då Sverige ska vara klimatneutralt. Innan regionen har tillräckligt omfattande och tillförlitliga underlag för den klimatpåverkan som orsakas av användning av våra förbrukningsvaror och andra insatsresurser är det inte möjligt att med trovärdighet ange ett tidigare årtal.